

מעברים צרים

לאחרונה אושר תקציב ממשלה בהיקף של כ-100 מיליון שקל לשיפוץ מעברי הגבול במטרה להרחבם ולהכפיל בכך את מספר הפעלים הפלסטיניים שיוכלו לעبور דרכם - מ-60 אלף ל-120 אלף פועלים ביום. רובי נתנזון, מנכ"ל מכון מקרו לכלכלה מדינית, מסביר את חשיבות העסקתם בישראל • מאת אורי סלע

ד"ר רובי נתנזון

עובדים גם בתנהליות
נתנזון מפרט לגבי מחקר גדול שנערך מעם המכון בנושא תנאי העסקתם של הפעלים הפלסטיניים, שרובם אגד, פועלים בענפי הבניין. בדו"ח שיצא על בסיס המחקר מוגש ניתוח עמוק מולטי דיסיפלינרי, הכול התיחסות מצד ההסתדרות, התאחדות התעשיינים, התאחדות בניי הארץ, משרד המשלה ובו הם משרד האוצר, וה-PGFTU (פדרציית ארגוני הסחר הפלסטיניים, המקבילה למשרד העבודה), וזאת במטרה לרכז מידע לקבלת תמונה מksamעתית ואמיתית שתשיע בקבלת החלטות האופטימאליות.

נתנזון מציין את הסכם הקיבוצי שנחתם בין הסתדרות העובדי הבניין והעץ, לבין התאחדות בניי הארץ, במסגרת ההעסקה וזכויות העובדים. הסכם זה נתרם בוועדה פרטיטית באמצעותה ניתן לדרש את הזכויות המגיעות לעבוד, והוא לכשעצמה מהווה כלי חשוב ביותר המונע אי קבלת זכויות. הסכם הקיבוצי הוא צעד חשוב ביותר שמכון מקרו תרם לקידומו ולהזאתו את הפעול, והוא מקבל משנה חשיבות לאור העובדה שהוא חל גם על הפעלים הפלסטיניים.

נתנזון מציין שמתוך הפעלים הנכסיים בכל יום לישראל, כ-35 אלף פועלים עובדים בתנהליות אצל קבלנים

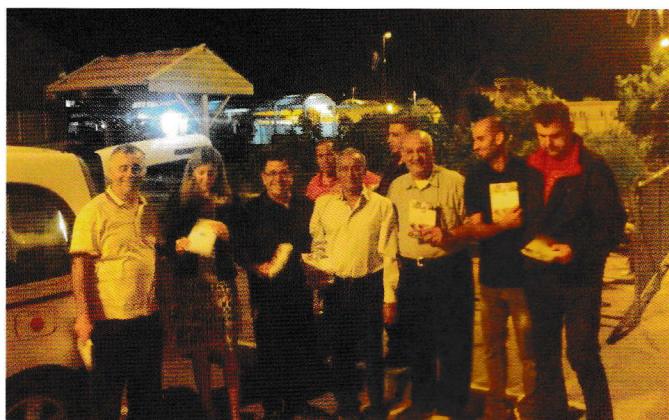
בכל יום העובדים במעברי הגבול מיהודה ושומרון כ-50-60 אלף פועלים פלسطينאים בדרך לעוד יום עבודה בישראל. הצפיפות והדוחק במעברים הקיימים דורשים מהם להתייצב במקום כבר ב-00:00 לפנות בוקר כדי להציג להגעה ב-00:04 למקום העבודה.

לאחרונה אושר תקציב ממשלה בהיקף של כ-100 מיליון שקל לשיפוץ מעברי הגבול, שיאפשרו לעובדים לעبور ביותר קלות. אף יותר לכך - ההרבה תאפשר להכפיל את מספר הפעלים שיוכלו לעبور במעברים, מ-60 אלף ל-120 אלף פועלים ביום, כך מסביר ד"ר רובי נתנזון, מנכ"ל מכון מקרו לכלכלה מדינית.

נתנזון מוסיף שפועל פלסטיני הוא פועל שנכנס לעבוד בישראל וחזור בחזרה לביתו בסוף היום, בניגוד לפועלים הזרים. הפעול הפלסטיני גם אינו דורש הוצאות על סעיפי בריאות וחינוך והוא רק למשתלם יותר כלכלית בהשוואה לפועל זו.

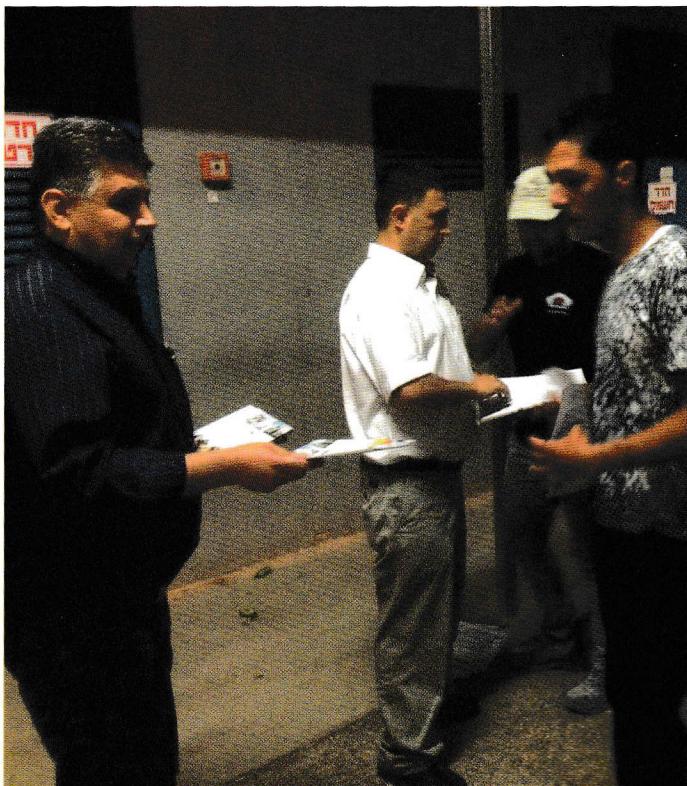
הפעלים הפלסטיניים הם כח חשוב מאוד בשוק העבודה המקומי, מסביר נתנזון, ומדגיש כי בכל גל הטורור האחרון לא היה אף פועל פלסטיני עם אישור עבודה, שהוא מעורב בפעולות ערור כלשהי

מכון מקרו לכלכלה מדינית עוסק זה 20 שנה במחקריהם החברתיים במטרה לספק מידע למקבלי החלטות בשוק העבודה, הפנסיה, הבירות והפערות החברתיים. נתנזון הוא כלבן המצווי היבט בסוגיות הללו מתוקף כך ששימש בעברו, בין השאר, כיוץ הכלכלי של ההסתדרות בשנים 1995-1984 והוא מתמחה בשוק העבודה ויחסיו העבודה.

השאיפה של מכוון מאקרו, מסביר נתנזון, היא לייצר סדר שקיופות, בייחון סוציאלי ובטיחות בעבודה. במהלך השנה הקורובה צפוי להיערך כניסה במטרה להציג דוחות למקבלי החלטות והמלצות אופרטיביות לקידום הנושאים. אין ספק, מחדך נתנזון, שיש רצון ומקבי החלטות רואים בעילות זאת שורה תחתונה שכולם יכולים להרוויח ממנה. לדבריו, ניתן לראות נוכחות גדולה מצד שר האוצר משה כחלון שambil את הנושא ודוחף לשינוי בעניין.

בתמונה: נציגי הסתדרות עובדי הבניין והעץ מחלקים את הסכם העבודה
הבריאתיות מהתקוממים

ישראלים וגם עליהם חל ההסכם הקיבוצי. נתון זה מהו מבחינתו הייג חשוב לאור העובדה כי תחום הבניין הוא התחום היחיד, לדבריו, שהל עליו הסכם קיבוצי בהתקומות.

נתנזון מסביר שרוב הפועלים הפליטניים אינם יודעים מה מגיע להם וזה דבר שלדבריו חייבים לעכל בו אם רוצים שאותם עובדים יידעו לנצל את ההסכם הקיבוצי שנחתם לאחרונה. لكن יש לדאוג למנגנוני הסברה ואכיפה מסודרים. הפועלים הפליטניים הם כח חשוב מאוד בשוק העבודה המקומי, מסביר נתנזון, ומdegash כי בכל גל הטورو האחרון לא היה אף פועל פליטני עם אישור עבודה, שהוא מעורב בעילות ערור כלשהו. נתון זה חייב לדעתו לקבל חזוק חיבוי, והتوزאה העובה תשתלם לכלנו.

הפועל הפלסטיני אינו דורש הוצאות על סעיפיו בריאות וחינוך והוא בכך למשתלם כלכלית יותר בהשוואה לפועל זר

נתנזון מספר כי קיימים רענוןות שונים להביה 20 אלף פועלים سنינים. מדובר בפועלים שהיו חלק מהמקום ויצרו התיחסות רחבה בהרבה מקום העבודה, ומדובר באבוסרד, במיוחד לאור העבודה שבאותה שעה קיים כח עבודה איקוטי ונגיש שבטיפול בכך יכולנו להנות ממנו.

בעיה חמורה של תאונות עבודה
בענף הבניה, מחדך נתנזון, יש בעיה נוספת שדורשת טיפול: שיעור גבורה מאוד של תאונות עבודה. גם בהשוואה לשוק הבינלאומי נמצא בישראל מקום גבוה מאוד (לרעה). יש לציין כי בשנת 2015 עמד מספר האבדות בנפש מתאונות עבודה בבניין על 34 פועלים, וכך פי דווייה של הביטוח הלאומי ומשרד הכלכללה.

הצפיפות והדוחק במעברים הצרים דורשים מהפועלים במקום להתייצב במקום כבר ב-00:00 לפנות בוקר כדי להצליח להגיע ב-00:07 למקום העבודה

אין כאן, לעומתו של נתנזון, שמייה על בטיחות בעבודה ברמה מסוימת, ולפועלים הפליטניים במיוחד אין מודעות בכלל הנוגע לנושה זה. נתנזון ביקר באתר בנייה רבים בחויל, בין השאר כדי להבין כיצד האתר הבניה המקומיים צריכים להראות. הוא מסביר שפועל באירופה מגע לאתר כמעט כמו חיל - לבוש מסודר, עם קסדה, נעליים מתאימות ועוד. לדעתו, חייבים להיערך קורסים להכשרה מקצועית - כיצד לעלות על פיגומים איך לעבוד עם ציוד כבד, איך להתלבש. נושא המודעות לבטיחות בעבודה דורש התיחסות עמוק.